

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

YVAN tarve vihreän siirtymän hankkeissa

Oulun kaupunkisuunnitteluseminaari XVII

11.10.2023

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

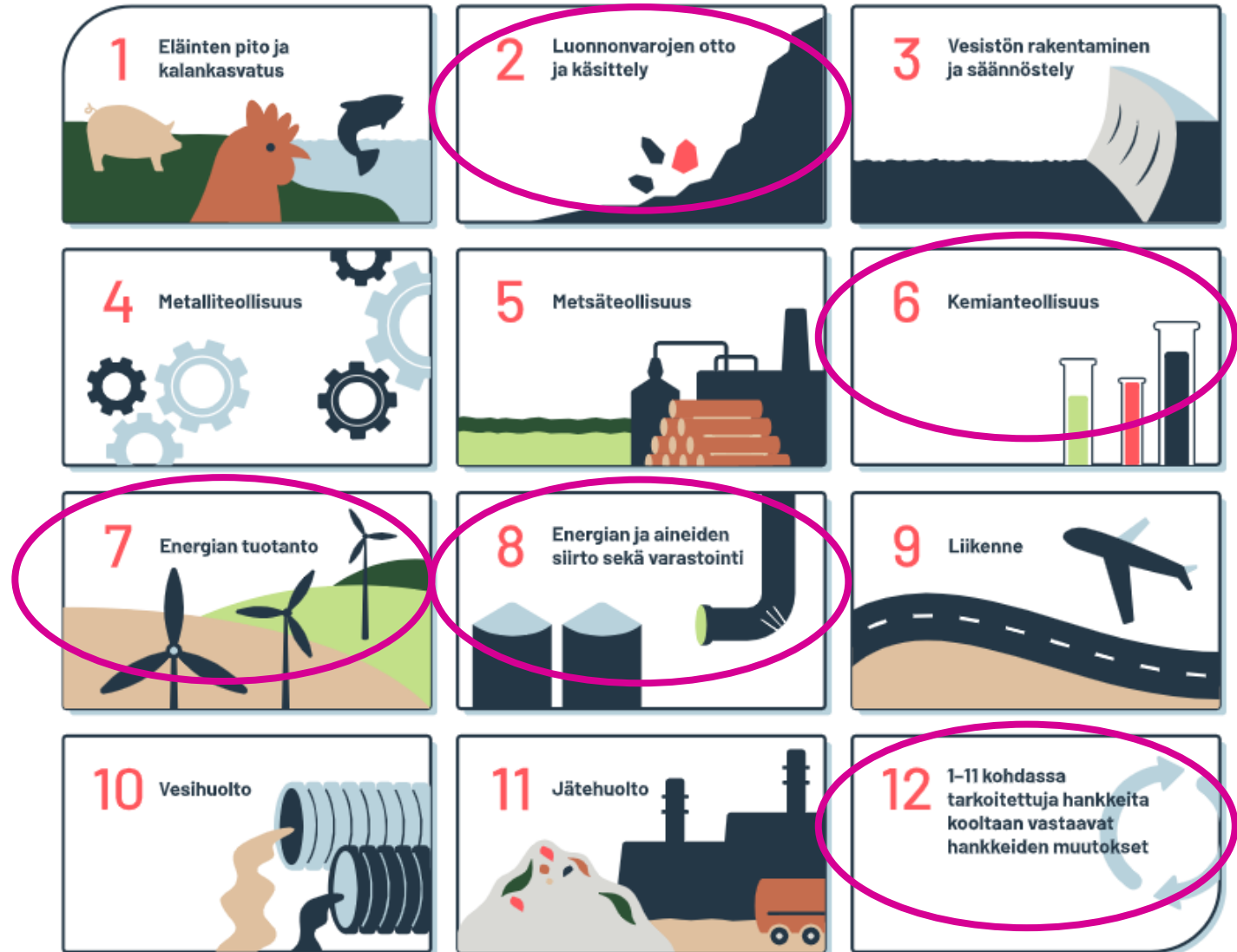
Ylitarkastaja Minna Takalo

YVA-menettelyn tarkoitus

- YVA-laki (252/2017) ja YVA-asetus (277/2017); sovelletaan todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttaviin hankkeisiin ja niiden muutoksiin
  - ❑ Toteuttaa **ympäristövaikutusten arviointia** ja sen yhtenäistä huomioon ottamista
  - ❑ Toteuttaa **kansalaisten oikeutta** ympäristöä koskevan tiedon saantiin ja osallistumiseen
  - ❑ **Tunnistaa ja vertailla** hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja merkittäviä ympäristövaikutuksia
- **Lopputuloksena ymmärrys** hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista ja niiden lieventämiskeinoista
- YVAL puitteissa tarkastellaan useita muita hanketta koskevia lakeja ja mahdollisia poikkeamistarpeita
- Tarkempi analyysi; mitä hanke tarkoittaa ihmiselle ja luonnolle
- Tarkoituksena **tukea suunnittelua ja päätöksentekoa**

YVA-lain soveltamisala

- YVAL 3§
- Hanke tai sen muutos...
- tn. merkittäviä ympäristövaikutuks

Vihreän siirtymän hankkeet YVA-laissa

Suoraan YVA-lain hankeluettelosta

- **YVAL (252/2017) Liite 1 hankeluettelo** (päivitetty 2019, päivitykseen 2023-2024)
  - Arviointimenettelyä sovelletaan liitteessä 1 listattuihin hankkeisiin tai niiden muutoksiin (3§ 1. mom.)

2) Luonnonvarojen otto ja käsittely;

- **2b** kiven, soran tai hiekan otto:::
- **2f** yli 200 hehtaarin laajuisen, yhtenäiseksi katsottavan alueen metsä-, suo- tai kosteikkoluonnon pysyväisluonteinen muuttaminen :::

Vihreän siirtymän hankkeet YVA-laissa

Suoraan YVA-lain hankeluettelosta

- **YVAL (252/2017) Liite 1 hankeluettelo** (päivitetty 2019)
  - Arviointimenettelyä sovelletaan liitteessä 1 listattuihin hankkeisiin tai niiden muutoksiin (3§ 1. mom.)

6) Kemianteollisuus

- **6c** kemianteollisuuden integroidut tuotantolaitokset, joissa valmistetaan teollisessa mittakaavassa: epäorgaanisia kemikaaleja:
- **6d** laitokset, joissa valmistetaan tai tuotetaan teollisessa mittakaavassa bioetanolia tai bioöljyä

Vihreän siirtymän hankkeet YVA-laissa

Suoraan YVA-lain hankeluettelosta

- **YVAL (252/2017) Liite 1 hankeluettelo** (päivitetty 2019)
  - Arviointimenettelyä sovelletaan liitteessä 1 listattuihin hankkeisiin tai niiden muutokseen (3§ 1. mom.)

7) Energian tuotanto

- **7e** tuulivoimalahankkeet, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia:::

Vihreän siirtymän hankkeet YVA-laissa

Suoraan YVA-lain hankeluettelosta

- **YVAL (252/2017) Liite 1 hankeluettelo** (päivitetty 2019)
  - Arviointimenettelyä sovelletaan liitteessä 1 listattuihin hankkeisiin tai niiden muutoksiin (3§ 1. mom.)

8) Energian ja aineiden siirto sekä varastointi

- **8 a** öljyn, kemikaalien tai kaasun siirtoihin tarkoitetut putket, joiden:::::
- **8 b** vähintään 220 kilovoltin maanpäälliset voimajohdot, joiden pituus on yli 15 kilometriä; ::::
- **8 c** öljyn, petrokemian tuotteiden tai kemiallisten tuotteiden varastot, joissa näiden aineiden varastosäiliöiden tilavuus on yhteensä vähintään 50 000 kuutiometriä:::::

Vihreän siirtymän hankkeet YVA-laissa

Suoraan YVA-lain hankeluettelosta

- **YVAL (252/2017) Liite 1 hankeluettelo** (päivitetty 2019)
  - Arviointimenettelyä sovelletaan liitteessä 1 listattuihin hankkeisiin tai niiden muutokseen (3§ 1. mom.)

12) 1–11 kohdassa tarkoitettuja hankkeita kooltaan vastaavat hankkeiden muutokset

Vihreän siirtymän hankkeet YVA-laissa

YVA-yksittäistapausharkinta

- **YVAL (252/2017) 3 § 2. mom.**
- YVA-yksittäistapausharkinta
  - Aiheutuuko hankkeesta laadultaan ja laajuudeltaan hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin verrattavia vaikutuksia.
  - Millaiset hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne ovat, esiintyykö merkittäväksi muodostuvia yhteisvaikutuksia
- YVA-harkinnassa YVAL liite 2 ja YVA-direktiivin 2011/527EU liite II
- Viranomaiselle päätöksentekoa varten toimitettavista tiedoista säädetään tarkemmin YVA-asetuksessa; YVAA 1 §
- YVAL 13 §n päätös arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

Vihreän siirtymän hankkeet YVA-laissa

YVA-yksittäistapausharkinta

YVA-yksittäistapausharkinnassa

- Hankkeesta vastaava toimittaa toimivaltaiselle viranomaiselle kuvauksen hankkeesta ja sen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista
  - Hankkeen kuvaus ja kuvaus sijaintipaikan olosuhteista
  - Kuvaus ympäristönäkökohdista, joihin hankkeella on todennäköisesti vaikutuksia
  - Kuvaus toimenpiteistä, joilla pyritään välttämään tai ehkäisemään haitallisia ympäristövaikutuksia

Vihreän siirtymän hankkeet YVA-laissa

- **Huomioitava hankekokonaisuus**
- YVA-harkinnassa hankkeen tarkemmat tekniset tiedot oleellisia, jotta voidaan ymmärtää sen aiheuttamia vaikutuksia.
- YVA-laissa tai –direktiivissä lieventämiskeinoista ei ole tarkemmin määritelty,
  - nämä voivat koskea mm. teknisiä ratkaisuja, sijoituspaikan valintaa ja hankkeen koon rajoittamista, vesistövaikutusten hallintaa yms.
- Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun **lain 31 §:n mukaan hankkeesta vastaavan tulee olla riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista.**

YVA-hanketilanne POP ELYn alueella

Tilanne lokakuun alussa 2023

Tuulivoima- ja voimajohtohankkeet

- Nyt vireillä **44 YVA-hanketta**, jotka koskevat tuulivoimaa (tai hybridihanketta) / tv-sähkön siirtoa
- Tällä hetkellä (tilanne syyskuu 2023) hyväksytty **73** tuulivoimarakentamiseen liittyvää yleiskaavaa ja Pohjois-Pohjanmaan kunnissa on vireillä **60 tuulivoimayleiskaavaa**, joissa voimalamäärä on noin 1300 kpl (teho yli 8000MW)
- YVA-ohjelmalausuntoja annettu 20 kpl ja perusteltuja päätelmiä 7 kpl (lokakuu / 2023 mennessä).
- Rakennettuja tuulivoimaloita n. 550 kappaletta (2600 MW). Rakenteilla tai rakentamiseen valmiudessa n. 180 voimalaa (n. 1000 MW)
  - Huom. luvut suuntaa-antavia

22.5.2023 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

YVA-hanketilanne POP ELYn alueella

Tilanne lokakuun alussa 2023

Biotaloushankkeet

- YVA-menettelyssä **2 hanketta** (Kalajoki, Haapajärvi)
- 1 hanke ennakkoneuvottelussa
- YVA-tarvekyselyitä muutama

Aurinkoenergiահankkeet

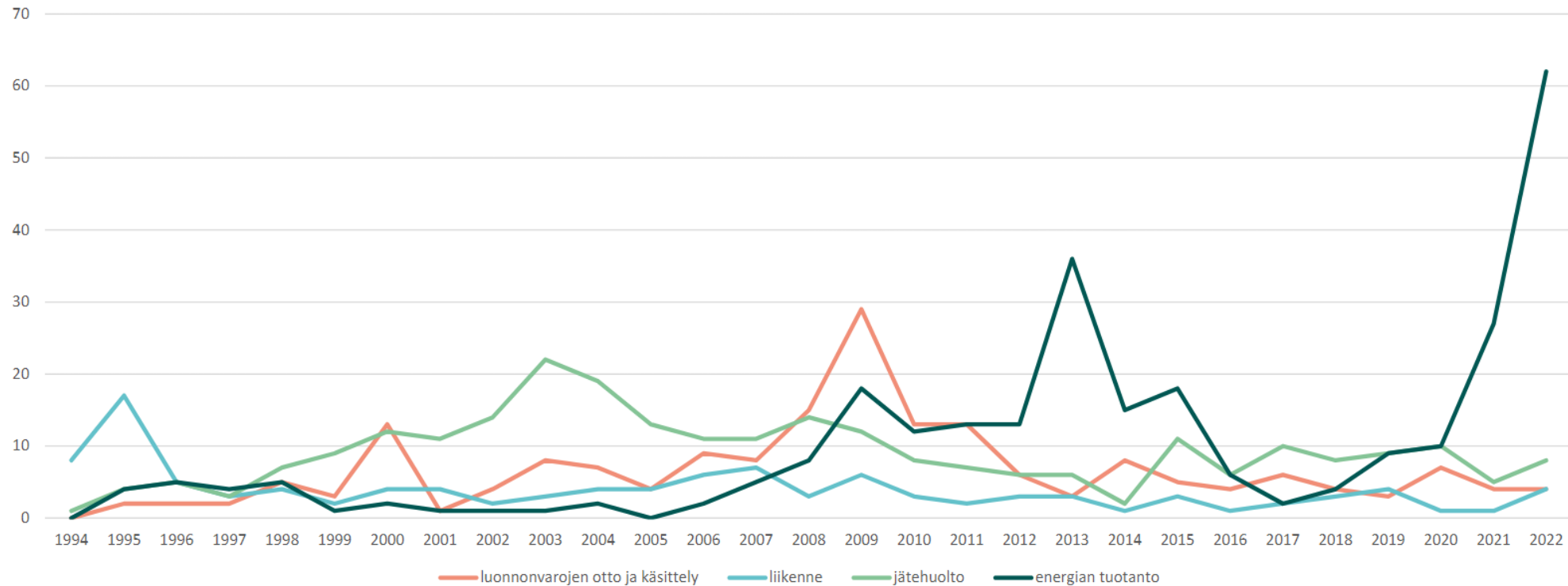
- Yleisimmin hybridihankkeet (tuulivoima + aurinkoenergia)
- YVA-tarvekyselyitä 8-10 kpl
- Ei yhtään hanketta vielä YVA-menettelyssä

Vetyhankkeet

- Hybridihankkeet (merituulivoima)
- Ennakkoneuvottelut tulossa

YVA-hanketilanteiden kehitys (valtakunnan tilasto / SYKE)

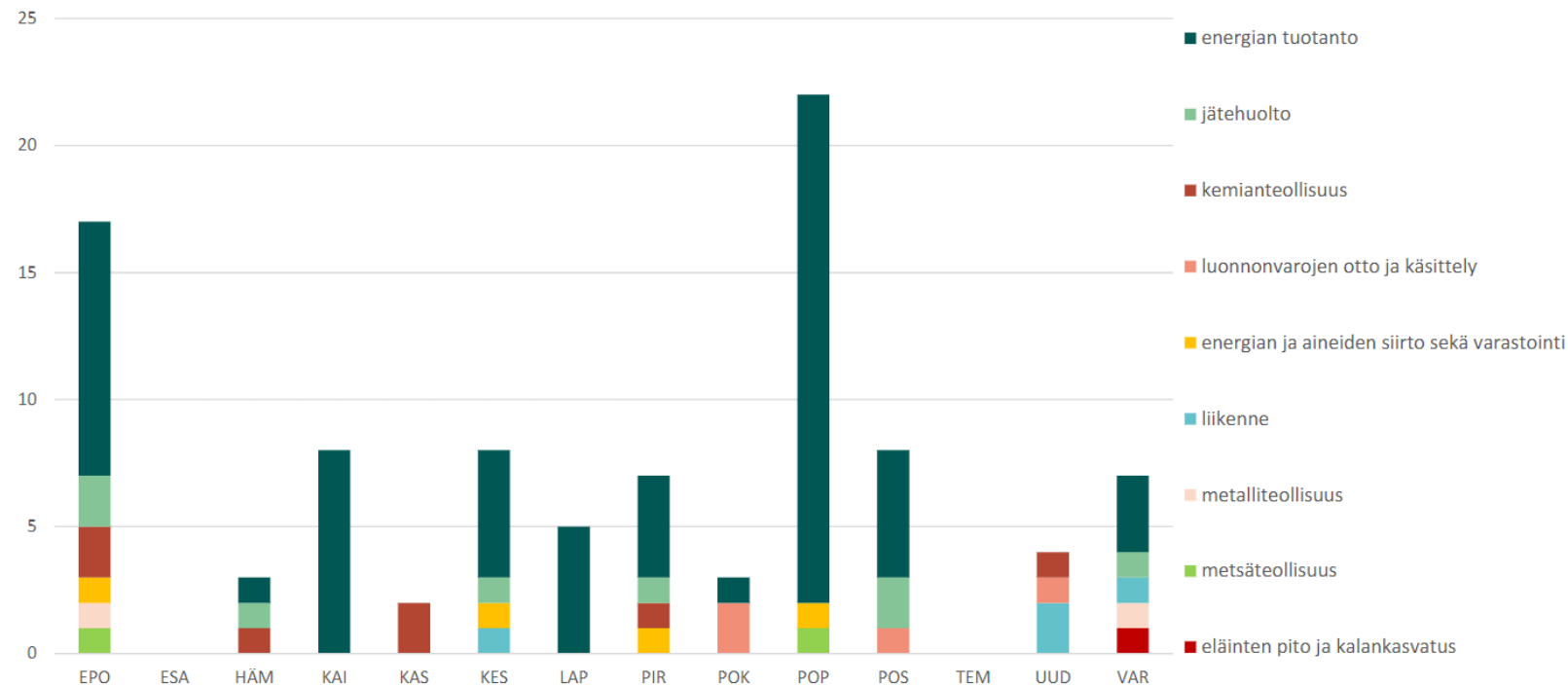
Neljän yleisimmän hanketyypin kehitys vuosina 1994–2022

POPELY / Minna Takalo

YVA-hanketilanteiden kehitys (valtakunnan tilasto / SYKE)

Vuonna 2022 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin ja yhteysviranomaisittain

6

YVA-menettelyt ja energiamurros

- YVA-menettely on osa vastuullisen hankkeen asianmukaista ja osallistavaa suunnittelua, menettelyn hyödyntäminen suunnittelun välineenä suotavaa
- Teoriassa hyväksi todetun hankkeen realismi selviää menettelyn aikana, menettely on hyvä aloittaa ajoissa
- YVA-menettely ohjaa hanketta sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväälle pohjalle
- **Ns. vihreän siirtymän hankkeissa on monta eri vihreän sävyä**
- Vihreä siirtymä on pääosin hyvä ja tarpeellinen, mutta sitä on toteutettava hallitusti ja vastuullisesti

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos

Minna Takalo
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus